

facem asemenea ipoteze vis-à-vis de muzica lui Dan Dediu. Totuși ne-am asuma responsabilitatea afirmării ideii că el este un posibil, un potențial compozitor capabil să valorifice novator experiența atât de bogată a secolului XX. Oricum cvartetul său ar putea cu greu să fie asimilat vreunei orientări muzicale „consacrate“ (neotonalism, minimalism, muzică repetitivă, neoromantism etc.) lucrarea conținând elemente din toate aceste direcții muzicale dar nu adunate într-un eclectism supărător ci într-o sinteză care presupune și aspecte noi, originale. Cum va continua drumul său Dan Dediu? Rămâne de văzut. Oricum el datorează mult și celor patru interpreți de excepție (Sergiu Năstase, Valentin Năstase, Teodor Coman și Ovidiu Marinescu) care au tălmăcit lucrarea într-o manieră interpretativă ce a demonstrat seriozitate, inteligență, muzicalitate și perfectă coeziune.

Alături de *Cvartetul* lui Dediu am ascultat o foarte bună lucrare a Luminiței Spînu (*Cîntarea vîntului*, versuri L. Blaga) în care imaginația timbrală a autoarei a creat remarcabile stări muzicale conturate cu sensibilitate de Ruxandra Donose (mezzosoprană), Otilia Panaiteșcu (flaut), Constantin Bordej (violă), Lucica Minea (percuție) și Luminița Spînu (pian).

Am reținut și solida construcție a *Sonatei pentru pian* a aceleiași autoare precum și evidentul progres de mentalitate muzicală pe care-l face Marian Ciuran în *Sonata pentru flaut și pian* (sensibil tălmăcită de Mihai Maxim — flaut — și remarcabilul muzician care este pianistul Aladar Racz).

Dan BUCIU

Vocația universală a folclorului românesc

Sub acest generic a avut loc joi, 4 iunie, în sala Studio a Ateneului Român, un interesant program, conceput și prezentat de muzicologul Viorel Cosma, care, permanent preocupat de afirmarea muzicii românești, a oferit publicului lucrări aparținând unor compozitori străini care s-au aplecat cu interes asupra creației noastre folclorice.

În cadrul acestui ciclu de concerte comentate, inaugurat cu opt stagioni în urmă, s-au prezentat nu mai puțin de 120 piese, dintre care aproximativ 90 au constituit prime audiții, lucrări din epoca veche și lucrări contemporane, reflectînd cu pregnanță interesul statornic și mereu proaspăt al muzicienilor de pe alte meleaguri pentru specificitatea folclorului românesc, pentru ineditul și originalitatea sa inconfundabilă.

Cel de-al 13-lea concert a programat lucrări din școli diferite de creație, compozitori „afiliați“ unor curente și epoci diverse, valorificînd potențialul folclorului pornind de la citat și ajungînd la formule subliniate prin tehnici moderne de compoziție.

Programul a prilejuit și două „premiere“ — o lucrare pentru saxofon, instrument mai puțin prezent în sala de concert, și un fragment dintr-un balet contemporan susținut scenic de doi tineri balerini, în coregrafia semnată de Sergiu Pop.

Prima piesă — *Rapsodia română* nr. 1 op. 26 de Zdenek Lubicz, pianist concertist și compozitor devenit cetățean român în 1885, face parte dintr-un ciclu de 6 *Rapsodii române pentru pian*, nr. 2 și nr. 4 fiind prezentate în concerte similare anterioare. Concepută în stilul romantic specific epocii, tributar mo-

delului lisztian, lucrarea apelează la folclorul de pe întreg teritoriul românesc, spre deosebire de majoritatea lucrărilor de gen în care compozitorii aleg spre investigare o anumită zonă folclorică. Pianista Ilina Dumitrescu, cunoscută prin opțiunea ei fermă pentru muzica românească, a evidențiat cu aplomb și inteligență artistică elementele melodico-ritmice prezente în lucrare, pendulînd între doină și joc.

Piesa pentru saxofon și pian intitulată *Româneasca* aparținînd compozitorului austriac Karl Haidmayer, a fost interpretată cu multă știință și siguranță de Nicolae Simion și Nicolae Licareț. Se pare că prima vizită a compozitorului în țara noastră, cu ocazia Festivalului Mondial al Tineretului din 1953, i-a prilejuit cunoașterea frumuseții folclorului românesc, celebra Periniță, citată în multe din lucrările sale, fiind o preferință a autorului. Scrisă în 1982, *Româneasca* se menține pe coordonatele melosului de factură modală, linia sinuoasă fiind cînd lirică, amintind sonoritatea taragotului, fie sprintară în momentele de virtuozitate.

Sonata pentru vioară și pian de Sandor Veress a fost scrisă în anul 1939; născut la Cluj, compozitorul a studiat cu Béla Bartók și Zoltán Kodály, apoi a lucrat la Muzeul de Etnografie din Budapesta, ceea ce a determinat, firesc, apropierea de rădăcinile folclorului. Lucrările sale apelează atât la folclorul românesc (a făcut culegeri de folclor în România), cît și la cel maghiar, trăsătură prezentă și în *Sonata* interpretată de Cristina Anghelescu și Nicolae Licareț. Structurată în două părți, *Sonata* debutează în andantino-rubato, partea I aducînd un farmec elegiac, pastoral; partea secundă, „à la hongarese“, amintește lamentul specific muzicii lăutărești maghiare, dar și ritmurile alerte de joc popular.

Următoarea piesă, *Cvintet pentru suflători*, semnată de Jeremy Randalls (Scoția) a fost interpretată cu profesionalism de formația „Concordia“, membrii formației reliefind cu subtilitate țesătura cînd polifonică, cînd în suprafețe sonore compacte, gîndite de compozitor în spiritul folclorului românesc, care, după cum notează însuși autorul într-o scrisoare adresată muzicologului Viorel Cosma, „se apropie de folclorul scoțian“.

Ultimele două lucrări incluse în programul concertului au fost selectate din creația compozitoarei sovietice Zlata Tkaci, care, după absolvirea Facultății de Fizică-Matematică, a urmat Conservatorul la secția vioară și compoziție, obținînd, de altfel, și un premiu de compoziție. Georgeta Stoleriu, acompaniată la pian de Martha Joja, au dat viață și culoare liederurilor *Albă dimineață*, *Culoarea primăverii* și *Ceas de noapte*, miniaturi înspirate din melosul românesc, folosind cu sensibilitate stilul parlat, creînd totodată o atmosferă intimă și calmă; tinerii balerini Olga Meyer și Mihai Mihalcea, acompaniați la pian de Nicolae Licareț, au transpus în gest și expresie plastică sensurile muzicii baletului „Andrieș“ (coregrafia — Liliana Tudor), lucrare ce se adresează micilor spectatori, eroul principal fiind Păcală, secundat de alte personaje de basm cu nume-simbol. Muzica întregului balet este traversată de melodii românești ce revin leit-motivic, caracterizînd personaje sau evocînd glia străbună. Coregrafic, fragmentul prezentat sugera nașterea unui cuplu, sentimentul curat, infiripat cu timiditate, dar sincer și simplu, eliberat de spaime necunoscute. Muzica acordică, clară, în structuri ce se succed într-o ritmicitate egală pînă la obsesie, netulburată de nici o fisură, susține sugestiv evoluția eroilor.

Un public cald și avizat a aplaudat prestația interpretelor și, deopotrivă, prezentarea pertinentă și, ca totdeauna, agreabil susținută, a muzicologului Viorel Cosma.

Anca FLOREA